

»Hærskarers HERRE ophøjes ved dommen, den hellige Gud bliver helliget ved retfærd« (Esaj. 5,16)

Gudsfrygt

Bibelen åbner ikke for den mulighed, at nogen skabning kan få et kammeratligt forhold til Gud. Overalt, hvor tonen overfor Gud og det hellige er for let og selvfølgelig, afslører man kun, at man ikke kender *Den Almægtige*.

Profeterne forekommer mig at være de største mennesker i menneskehedens historie, og blandt profeterne forekommer *Esajas* mig at være uforlignelig stor i enhver henseende, åndeligt, etisk, kulturelt, udrustet langt ud over det normale. Derfor gør det et vældigt indtryk, at netop han siger: »Hærskarers HERRE, ham skal I holde hellig, han skal være eders frygt, han skal være eders rædsel« (kap. 8,13). Han formaner Israel til noget, de øjensynlig havde glemt.

Der lægges ikke megen vægt på Gudsfrygt i dag, end ikke i evangeliske kredse. Hvem er rystet i sin sjæl ved tanken på regnskabsdagen? Hvem forbinder noget rædselsvækkende ved, at Gud er en fortærende ild? Hvem tager Jesu ord, om at ethvert overflødig ord skal vi aflægge regnskab for, særligt højtideligt?

Det er snarere sådan, at man i menigheden i dag ikke tager synden som noget større problem; det er slemt med verdens synd – men synden i vort eget liv kan vi jo være sikre på at få forladelse for! Hvorfor så tage det så tungt?

Man foretrækker en fornøjelig tone, når man samles (samles i *Jesu navn!*) – og tanken på, at der er noget at frygte, er langt, langt borte.

Så sker det nu og da, at Gud ryster os – f.eks. gennem et pludseligt dødsfald – da banker evigheden på hjertedøren og gør sig bemærket – da bliver samvittigheden vakt – men tager man ikke disse belejlige øjeblikke til sig og lader dem sætte deres mærke i sjælen, da vender man hurtigt tilbage til overfladiskheden, fornøjeligheden og letkøbtheden, thi det ligger det kødelige menneske nærmest.

Hvordan?

I gamle dage var Gudsfrygten ikke hjemløs, thi da opdrog man børnene i Herrens tugt og formaning. De lærte de ti bud og blev opfostret til lydighed.

Men den Gudsfrygt og Gudsrædsel, *Esajas* lægger os på sinde, har en dybere årsag end en streng bibelsk opdragelse. Den skabes, så vidt jeg forstår, kun, når Guds hellighed berører vor sjæl, bøjer os i støvet og alligevel benåder os.

Sådan var det i hvert fald for *Esajas'* eget vedkommende. I kong *Uzzijas'* dødsår så han Herren sidde på en såre høj trone, og hans slæb fyldte helligdommen.

Serafer stod hos ham, hver med seks vinger; med de to skjulte de ansigtet, med de to fødderne, og med de to fløj de, og de råbte til hverandre: »Hellig, hellig, hellig er Hærskarers HERRE, al jorden er fuld af hans herlighed« (kap. 6). Vi trænger til at høre serafernes råb, thi vi sanser kun sjældent, hvad de, der står Gud nær, siger. Vi mener, at seraferne råber: »Kærlig, kærlig, kærlig er Herren!« De indretter imidlertid ikke deres råb efter, hvad vi mener eller kunne ønske os, men efter det overvældende indtryk, Guds majestæt gør på dem.

»Hellig, hellig, hellig er Hærskarers Herre!« Sådan er og forbliver han – også i dag er han hellig, hellig, hellig. Seraferne bruger fire af deres seks vinger til at skjule sig for hans åsyn, altså to trediedele af deres kraft. Og de er endda aldrig faldet i synd!

De stod ham nærmere end alle andre skabninger, men de stod ikke på lige fod med ham, og et kammeratligt fornøjeligt forhold til ham er helt udelukket.

Da sagde profeten, denne retskafne, ædle mand, som vi højagter: »Ve mig, det er ude med mig!« Det er ikke et teatralisk, følelsesladet, overspændt udbrud – nej, han føler virkelig, at det er ude med ham, d.v.s. *han må dø*. Han er ved at synke sammen i døden, thi Guds hellighed rammer ham som fortærende ild. Guds vrede er ved at tilintetgøre ham. Han er jo en mand med urene læber, d.v.s. en helt igennem uren mand, thi hvad læberne er fulde af, er hjertet også fuldt af – urenhed – nu møder urenheden og helligheden hinanden, og hvad kan det føre til andet end død og tilintetgørelse?

Gud tåler ikke synd; han ser aldrig igennem fingre dermed; han undskylder den ikke – han hader den derimod og harnes.

Profeten ser ingen udvej, han bor i et folk med urene læber, d.v.s. han tilhører Adams faldne slægt og kan aldrig gøre sig fri derfra; han er ikke blot uren, han er også urenhedens og syndens træl – og nu har hans øjne set Kongen, Hærskarers HERRE!

Derfor er det ude med ham; dommen, døden og fortabelsen er hans lod. Vredens skåler udgydes over ham, derfor råber han *ve – ve mig – det er ude med mig!*

Han siger, hvad sandt er – hvad enhver synder må sige, når han træder frem for Den Almægtige, eller Den Almægtige træder frem for ham.

Der bliver da heller ikke sagt: »Det er ikke så slemt – du tager din synd for alvorligt – du har jo gjort dit bedste!« Der

bliver derimod talt om »*din skyld*« og »*din synd*«. Det er sandelig profetens synd og skyld, at han har urene læber, og det formindsker hverken hans skyld eller hans ansvar, at han tilhører Adams faldne slægt. Skylden er fuldt og helt hans, uanset at han er født ind i en syndig slægt.

Hans synd og skyld er ikke nogen bagatel; det er hans livs ulykke i tid og evighed. Det behøvede ingen at fortælle ham, thi bevidstheden herom gennemskævede hele hans væsen; derfor råbte han ve over sig selv.

Her i døden, hvor Gud ikke behøver at udtale dommen over ham, fordi profeten selv gør det, lyder så det fuldstændigt »utrolige«, som profeten aldrig kunne have sagt til sig selv: »Din skyld er *borte*, din synd er *sonet!*«

Skylden, som han har pådraget sig og som han skal betale, hvis den skal forsvinde, men som han aldrig, hverken i tiden eller i evigheden, kan betale, er *borte*, og synden, som han aldrig kan gøre ugjort, er *sonet!*

Det er overvældende stort!

Den Almægtige, Hærskarers HERRE, sidder på den såre høje trone, men foruden tronen er der også et alter – på dette alter er det offer, hvorved hans synd er sonet, fuldbragt! Dermed er hans skyld ikke mere. Den er *borte*.

Derfor, kun derfor er det ikke ude med profeten. Han overdrev ikke, da han udbrød: »Det er ude med mig – ve mig!« Det er kun takket være det offer, som ikke han (profeten), men en anden har bragt for ham, at han kan rejse sig som en, der er opstanden fra de døde.

Hvem er denne anden, der har bragt det offer, der har borttaget profetens skyld og sonet hans synd?

Du ved det!

Syndernes forladelse

Det er, som nævnt i indledningen, ikke muligt at opnå et kammeratligt forhold til Gud. Ingen må tro, at syndernes forladelse åbner for den mulighed. Tværtimod!

Når *Esajas* følte, at han måtte indskærpe Gudsfrygten og Gudsrædselen hos Israel, var det, fordi de som Guds folk følte sig temmelig sikre på, at Gud til syvende og sidst ikke kunne andet end skåne dem. De var hans udvalgte – hvordan skulle Gud nogensinde kunne give dem hen i hedningernes hænder? Vel vidste de, at det nordlige rige var ophørt med at eksistere, men selve Juda med Jerusalem og templet kunne Gud simpelt hen ikke give i hedningernes magt; han var nødt til at

skåne dem!

Profeterne havde advaret dem på mange måder og sagt, at Gud ikke ville skåne dem, hvis de fortsatte ad syndens og let-sindighedens vej, men advarslerne skulle efter Israels mening ikke tages bogstaveligt!

Denne holdning blev deres ulykke. Det viste sig snart, at Gud ikke alene kunne give dem i babylonernes hænder, men at han også kunne lade Jerusalem med templet blive jævnet med jorden. Gud skånede dem ikke!

Paulus er opmærksom på, at menigheden kan komme i en lignende fare; den kan også tage Guds udvælgelse og syndernes forladelse som en evig garanti for, at så kan Gud ikke andet end skåne os! (Man skal nu altid være meget forsigtig med at udtale sig om, hvad Gud kan og ikke kan!).

Det er vidunderligt sandt, at ingen kan rive os ud af Herrens hænder (Johs. 10, 28-29) – vidunderligt, at Paulus er vis på, at hverken død eller liv eller engle eller åndemagter eller noget nuværende eller noget tilkommende eller kræfter eller det høje eller det dybe eller nogen anden skabning vil kunne skille os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus (Rom. 8,38-39) – men glem af den grund ikke, at apostelen kort efter siger: »Du har din plads på grund af din tro; vær ikke overmodig, men frygt! Thi når Gud ikke har skånet de naturlige grene, så vil han heller ikke skåne dig. Så se da Guds godhed og streng-hed; hans strenghed mod dem, der faldt, hans godhed imod dig, hvis du bliver i hans godhed, *ellers bliver du også hugget af*« (Rom. 11,20-22).

Vi står altså overfor en af de mange modsætninger eller modsigelser, som er

karakteristiske for evangeliet. Intet kan skille os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus, det står fast! Bliver du ikke i hans godhed, da bliver du hugget af, det står også fast! De to ting kan ikke forenes efter vor opfattelse, derfor gør vi begge dele relative, så de mister deres karakter af absolutthed – men det bør vi ikke gøre, thi det bør ikke undre os, at den guddommelige sandhed sprænger vore begreber.

Som Esajas formaner Israel til at frygte Gud, formaner Paulus menigheden til det samme, og som Esajas indskærper dem, at Gud ikke vil skåne dem, hvis de bliver ved med at vende ham ryggen, siger Paulus det samme til os!

Det fremgår af apostelens eget liv, at han frygter at blive hugget af, thi han holder sit legeme i ave, for at ikke han, der har prædikeret for andre, selv skal blive *forkastet* (1. Kor. 9,27). Jeg ved godt, at nogle, netop fordi de fastholder, at intet kan skille os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus og intet kan rive os ud af hans hånd, lader apostelens ord betyde, at han frygter for at blive forkastet *som apostel*, men at han ikke har nogen frygt for at blive *endeligt* forkastet. Den fortolkning er alt for menneskelig klog. Det er rigtigt af disse fortolkere at fastholde, at vi ikke kan rives ud af Herrens hånd, men samtidig bør de fastholde, at vi godt kan blive forkastet! Sådan er nemlig den guddommelige sandhed; den tilpasser sig ikke den menneskelige logik, men forbliver sand!

Vær derfor ikke overmodig, letsindig, overfladisk, skrāsikker, sløv, lunken, halvhjertet, doven og lad, men *frygt!* Det har du som jeg sandelig grund til!

Syndernes forladelse er en vidunderlig gave, men ophæver ikke vort ansvar. Tværtimod, hvem meget er betroet, af

ham skal meget kræves.

Frygt!

Når Paulus siger: »Frygt!« taler han ud af sit eget hjerte. Han kendte til at frygte Gud. Det havde han gjort hele sit liv, men da vor Herre Jesus mødte ham uden for Damaskus, blev hans Gudsfrygt friet fra enhver forestilling om fortjeneste og blev nu *evangelisk*, d.v.s. en frugt af Guds dom over hans liv og af den retfærdighed, der kom til ham fra Himmelen som en ufor-skyldt gave.

Den evangeliske Gudsfrygt bliver stærkere og stærkere, jo mere man lærer Herren at kende. Den lægger sig ikke lammende over sjælen, men ansporer til helljertethed. Den sætter sit præg på mennesket – på tanke, tale, holdning og gerning.

Den er motivet til sand evangelisation: »Fordi vi kender til at frygte Herren, søger vi at vinde mennesker« (2. Kor. 5,11).

Men den må som hele vort åndelige liv fornyes, thi også den kan stagnere, stivne, blive »selvfølgelig« og formel. Lad os derfor slutte med at lytte til apostelen *Peter*, der siger: »Men ligesom han, der kaldte jer, er hellig, skal I være hellige i al jeres færd; thi der står skrevet: I skal være hellige, thi jeg er hellig. Og hvis I som Fader påkalder ham, der uden personsanseelse dømmer enhver efter hans gerning, så må I også vandre *i frygt*, så længe I er udlændinge her. I ved *jo*, at det ikke var med forgængelige ting, med sølv eller guld, I blev løskøbt fra det tomme liv, I havde arvet fra forfædrene, men med Kristi dyrebare blod som med blodet af et lam uden plet eller lyde« (1. Peter 1,15-19).

Gudsfrygt og evangelisation

Apostelen *Paulus* er formentlig alle tiders største evangelist; af ham må vi derfor kunne lære noget om evangelisation; ja, jeg vover at påstå, at hvis vi tager ved lære af ham, behøver vi næppe andre menneskelige lærere i evangelisation!

Det er derfor værd at lægge mærke til, at det var *frygten for Gud* tillige med *Kristi kærlighed*, der var det drivende og tvingende motiv til hans evangelistiske arbejde: »For Kristi domstol skal vi alle træde frem, som vi er ... Da vi altså kender til at frygte Herren, søger vi at vinde mennesker ... Kristi kærlighed tvinger os« (2. Kor. 5,10, 11 og 14).

Regnskabsdagen

Paulus tænkte ofte på den dag, da han skulle træde frem for Kristi domstol, skønt tanken herpå fyldte ham med bæ-

ven. Han vidste, at han aldrig kunne slippe for at aflægge regnskab. Han vidste også, at der ikke er personsanseelse hos Gud. Han glemte heller ikke, at meget var blevet ham betroet, og at han derfor skulle aflægge regnskab for meget.

Tanken på denne alvorlige stund hjalp ham til bevidst at leve hver dag for Herren. Når han så sig selv stående foran Kristi domstol, vidste han, at det for al evighed ville være ude med ham, hvis ikke hans dommer af kærlighed til ham frivilligt havde taget dommen på sig og var gået i døden for ham. Jo ældre han blev, des mere grebet blev han af evighedens alvor og af Kristi uudgrundelige kærlighed. Derfor levede han med fuld bevidsthed ikke for sig selv, men for ham, som døde og opstod for ham.

Dette satte naturligvis et umiskende-

ligt præg på ham. Gud vidste hvordan han var, og det var hans håb, at korinterne også inde i deres samvittighed vidste, at han ikke levede for at vinde proselytter, men vinde mennesker for Kristus. Paulus var alt for alle for i hvert fald at kunne vinde nogle. Han sparede eller skånede ikke sig selv. Han holdt tilmed sit legeme i ave, altsammen et udslag af, at han frygtede Gud og var grebet af Kristi kærlighed.

Han disponerede over sin tid, sine kræfter, sine midler således, at de kunne bære mest mulig frugt for evigheden. Han var derfor altid parat til at ofre, ja endog bringe sig selv som et offer. Han havde kort sagt målet for øje!

Den evangeliske Gudsfrygt prægede ham i eet og alt og gav ham visdom til ikke at handle *kødeligt* klogt, men *ånde-*

ligt klogt, hvilket nærmest er tåbeligt i klogskabens bedømmelse. Den evangeliske Guds frygt hjælper mennesket til ikke at sanse, hvad menneskers er, men hvad Guds er – og det på ethvert område! Den hjælper med andre ord mennesket til at kende Guds tanker og veje (fremgangsmåder), hvilke er himmelhøjt over alle gode menneskelige forslag og ideer.

Resultatet

Vandt apostelen mennesker for Herren? Ja, det gjorde han – han vandt endda mange.

Men lad os nu tænke os, at han *ikke* havde vundet ret mange, hvad da? Havde det gjort nogen forskel den dag, han skal træde frem for Kristi domstol?

Nej, det havde det ikke, thi på den dag skal vi træde frem, *som vi er*, for at enhver kan få igen, *alt efter som han har handlet her i livet, godt eller ondt*. Paulus var forblevet den samme, og Paulus havde vedblevet med kun at handle godt, selvom det ikke havde ført til så store resultater, og på hin dag bliver vi ikke dømt efter vore resultater, men efter, hvordan vi har handlet, godt eller ondt.

Hvis Paulus ikke havde set mange resultater, men fortsat været og virket som den mand, vi kender, da havde andre nok fået lov til at høste, hvad han havde sået. Hvad da med dem, når de skal træde frem for Kristi domstol? Får de en bedre dom end Paulus, fordi de kan henvise til store resultater? Nej, det får de ikke. Hvis de ikke har frygtet Gud som Paulus og ikke været drevet af Kristi kærlighed som han, da er de endda i fare på hin dag, thi man kan godt have udrettet store ting her på jorden og henvise til store resultater uden dog at kunne bestå for Kristi domstol!

Man bliver undertiden spurgt af velmenende kristne: »Hvor mange mennesker har du vundet for Herren, hvor mange juveler har du i din krone?« Skulle du kunne svare: »Jeg har vundet mange!« da frygt, thi det er ingen garanti for, at du kan bestå for Kristi domstol!

Evangelisation er ikke vort mål i sig selv, thi vort mål er at *være Kristus til behag*, hvad enten vi er hjemme eller ikke hjemme. Vort mål er at leve ham så inderligt nær, at han virkelig er vort liv og vor visdom. Vort mål er ikke, at vort arbejde

skal lykkes efter en menneskelig bedømmelse (og altså have succes), men at Herren må kunne sige: »Vel du gode og tro tjener!« Da er det vort håb og vor stille overbevisning, at også vi må være med til at vinde mennesker for Kristus. De fleste menneskers frelse er frugten af, at nogle har bedt udholdende for dem, nogle har vidnet for dem, nogle har vist dem gæstfrihed, nogle har besøgt dem, når de var syge, og så har en fået lov til at hjælpe dem igennem den snævre port til den frelsende tro. Denne får som regel »æren« her på jorden for vedkommendes frelse, men om det også forholder sig således for Kristi domstol, er et andet spørgsmål!

Formaningerne

Evangeliet indeholder mange opfordringer, tilskyndelser, tilsigelser og formaninger, og dem skal man læse nøje og lægge sig alvorligt på sinde. Skulle man samle dem alle under een formel, måtte det blive denne: »Elsk Herren af hele dit hjerte og lad det komme til udtryk i din omgang med dine tros-søskende såvel som med ethvert andet menneske du møder!«

Man finder derimod ingen direkte opfordring til at udrette noget mere eller sætte noget mere i gang.

Der er heller ingen direkte formaning til at evangelisere; det nærmeste, man kommer herpå, er Paulus ord til Timoteus: »Skam dig derfor ikke ved at vidne om vor Herre, ej heller ved mig, hans fange; men vær med til at lide ondt for evangeliet ved den kraft, Gud giver« (2. Tim. 1,8) og senere i samme brev: »Vær ædruelig under alle forhold, bær dine lidelser, gør en evangelists gerning, gør fyldest i din tjeneste« (kap. 4,5).

Formaningerne er en del anderledes end de, der ofte lyder fra prædikestolene og talerstolene i dag. Hænger det sammen med, at vi også på dette område kun sanser, hvad menneskers er, men ikke, hvad Guds er?

Vi ser jo, at der er store behov overalt, hjemme og ude. Der er milliarder af mennesker, der aldrig har hørt evangeliet – i hvert fald ikke i Ånd og sandhed.

Hvad er da mere naturligt, end at vi søger at få flest muligt ud med budskabet, og derfor opfordrer dem til at være med til at missionere og evangelisere? Kan der

siges andet end *amen* hertil?

Vi bør nok lægge mærke til, at da Herren ynkedes inderligt over skarerne, der var som får uden hyrde, sagde han ikke: »Skynd jer af sted og få flest muligt til at være med!« men: »*Bed* høstens Herre om at sende arbejdere ud til sin høst« (Matt. 9,37-38).

Det er rigtigt, at høsten er stor; det er rigtigt, at arbejderne er få, derfor er det rigtigt at formane menighederne til at *bede* høstens Herre om at oprejse de arbejdere, han vil sende ud. Hvis forsamlingerne følger denne anvisning, vil de opleve, at under bønnen (og måske fasten) taler Herren til dem; det er muligt, han fuldkomment ændrer deres tankegang og siger: »Send de ældste og mest åndeligt modne ud.« Det var tilfældet i Antiochia (Ap. G. 13,2).

Gudsfrygten (Guds rædselen) gør os varsomme med at opfordre mennesker til at missionere og evangelisere, thi tænk, om vi ved vor overtalesesevne og iver fik lokket mennesker, som Gud ikke havde kaldet, ud – tænk, om vi kun sansede, hvad menneskers er, men slet ikke, hvad Guds er.

Samtidig hjælper Guds frygten (Guds rædselen) os hver især til at leve hver eneste dag, også denne, til Herrens ære og være hans vidner med liv og ord, hvor han har anbragt os.

Således hjælper Guds frygten os alle til at »evangelisere« hele tiden og dermed sanse, at evangelisation ikke er noget, mennesker kan sætte i gang, men »sættes i gang« hver dag af Herren, hvis lemmer vi er, og hvis gerning vi ønsker at gøre dag ud og dag ind, indtil han kommer!

Dermed være ikke sagt, at de opfordringer til evangelisation, vi modtager af ivrige kristne, uden videre skal afvises. Slet ikke! De skulle derimod drive os og hele vor forsamling til på Herrens ord at bede høstens Herre om at sende arbejdere ud til sin høst. Så kan det ske, at vi, som bæver for Den Hellige og fryder os over hans frelse, hører Herren sige: »Hvem skal jeg sende, hvem vil gå bud for mig?« og når vi forstår, at *det er Herren, der siger det*, da svarer vi benådede (hvad kan vi svare andet?): »Her er jeg, send mig!«